

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se
paula.ericson@regeringskansliet.se

Stockholm 2021-06-18

REMISSYTTRANDE;

Promemorian Lättade deltagarbegränsningar för sammankomster och tillställningar, sektionering och särskilda bestämmelser för demonstrationer och mässor (Ert diarienummer S2021/05005)

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 490 medlemsföretag med runt 8 140 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerad promemoria och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Förslagen i promemorian

I promemorian föreslås att deltagartaken för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen) höjs. Sedan den 1 juni 2021 gäller att deltagarantalet inte får överstiga åtta om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus, 50 om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus och deltagarna anvisas en sittplats, 100 om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus och 500 om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus och deltagarna anvisas en sittplats. Vid idrottstävlingar utomhus i form av motionslopp eller liknande får antalet idrottsutövare som samtidigt befinner sig i start, tävlings- och målområdet sammanlagt uppgå till högst 150. Enligt förslaget i promemorian ska deltagartaken i begränsningsförordningen justeras så att deltagarantalet inte får överstiga 50 om sammankomsten eller tillställningen anordnas

inomhus, 300 om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus och deltagarna anvisas en sittplats, 600 om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus och 3 000 om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus och deltagarna anvisas en sittplats. Vid idrottstävlingar utomhus i form av motionslopp eller liknande föreslås att antalet idrottsutövare som samtidigt deltar sammanlagt får uppgå till högst 900.

Det föreslås också att det genom att dela in lokaler, områden och utrymmen i sektioner ska vara möjligt med fler deltagare än vad deltagartaken annars medger för en och samma sammankomst eller tillställning, dvs. att deltagartaken gäller för varje sektion. Om anordnaren delar upp den lokal, det område eller utrymme där den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen hålls i sektioner, så att deltagare från olika sektioner inte kommer i kontakt med varandra under eller i direkt anslutning till sammankomsten eller tillställningen, ska de aktuella deltagarbegränsningar som anges ovan gälla för varje sektion. Folkhälsomyndigheten ska enligt förslaget bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om sådana sektioner.

För demonstrationer utomhus föreslås ett särskilt deltagartak som möjliggör fler deltagare än vad som annars skulle vara möjligt. För sådana demonstrationer utomhus föreslås att antalet deltagare ska få uppgå till 1 800.

I fråga om motionslopp och liknande idrottstävlingar föreslås att deltagarbegränsningen endast ska avse start- och målområden och inte som i dag även tävlingsområdet. Bestämmelsen utökas också till att omfatta även andra idrottstävlingar vid vilka allmänheten kan delta som utövare och som huvudsakligen genomförs i skog, på väg eller i eller på vatten.

Det föreslås också nya bestämmelser om smittskyddsåtgärder vid mässor som innebär att dessa inte kommer att omfattas av deltagartaken. För den som anordnar en mässa som utgör en offentlig tillställning ska – i stället för kraven på offentliga tillställningar i begränsningsförordningen – gälla att anordnaren ska

1. begränsa antalet besökare och utställare i lokaler och avgränsade områden eller utrymmen utomhus som anordnaren disponerar, på ett sätt som är säkert från smittskyddssynpunkt,
2. utforma lokaler samt områden och utrymmen utomhus som anordnaren disponerar, på ett sådant sätt att trängsel undviks och att besökare och utställare kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra, och
3. se till att in- och utpassage till lokaler samt områden och utrymmen utomhus kan ske på ett sådant sätt att trängsel undviks.

Folkhälsomyndigheten ska få meddela ytterligare föreskrifter om dessa krav.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021, i det som benämns nivå 2 i regeringens plan för avveckling av restriktioner.

I promemorian lämnas även förslag på vad som bör gälla i fråga om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt på platser för privata sammankomster i det som benämns nivå 1 i regeringens plan och bedöms inträda i september 2021. I denna del föreslås att de fasta deltagartaken tas bort för samtliga allmänna sammankomster och offentliga tillställningar liksom för platser för privata sammankomster. Folkhälsomyndighetens bemyndigande att meddela föreskrifter om att antalet deltagare vid en allmän sammankomst eller offentlig tillställning inom ett län ska vara lägre än vad som anges i begränsningsförordningen ska också upphävas.

Visitans synpunkter på förslaget

Olika restriktioners påverkan på företagen i besöksnäringen

Företagen i besöksnäringen – restauranger, hotell, konferensanläggningar, nöjesparker, nattklubbar, skidanläggningar och campingplatser m.m. – har drabbats oerhört hårt till följd av coronapandemin och de restriktioner som redan har införts i samband med denna. Särskilt hårt har företagen drabbats av restriktionerna i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen med anslutande föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) från Folkhälsomyndigheten med bl.a. nu gällande krav att alla serveringsställen ska stänga för förtäring på stället kl. 22.30, den tidigare gällande förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt den till och med den 11 april 2021 gällande förordningen (2020:956) om tillfälligt förbud mot servering av alkohol.

Begränsningarna av antalet deltagare vid offentliga tillställningar medförde under lång tid i praktiken ett näringsförbud för exempelvis landets nöjesparker, då de som tivolinöjen är att betrakta som offentliga tillställningar enligt ordningslagen. Även konsertarrangörer och nattklubbar har drabbats oerhört hårt av dessa regleringar.

Regeringen har genomfört ändringar i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 som innebär vissa lättnader i begränsningarna vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Ingripande restriktioner vid sådana arrangemang kommer dock att kvarstå ytterligare en tid.

Visita är helt och fullt på det klara med att människors hälsa alltid måste sättas i främsta rummet och vi har mycket stor respekt och förståelse för att olika typer av åtgärder måste vidtas för att motverka spridningen av covid-19. I detta ligger också att förändringar kan komma att behöva ske och ytterligare åtgärder vidtas beroende på

hur smittspridningen utvecklas. Visita och våra medlemsföretag har nu i drygt ett års tid vidtagit en mängd åtgärder för att bidra till att motverka smittspridning och för att efterleva de restriktioner som gäller och vi ser detta som en självklar och viktig uppgift.

Det företagen nu så akut behöver – och har behövt under en längre tid – är i första hand rimliga förutsättningar att bedriva sina verksamheter på ett så normalt och fungerande sätt som möjligt. De restriktioner som har införts i samband med coronapandemin har för de flesta av Visitas medlemsföretag inneburit mycket allvarliga begränsningar i och i vissa fall ett fullständigt omöjliggörande av driften av verksamheten, dvs. i praktiken ett näringsförbud.

Restriktioner får inte vara mer ingripande än nödvändigt och behovet av dem måste omprövas löpande

Visita vill återigen – som vi gjort under hela denna pandemi – betona den stora vikten av att nödvändigheten av olika typer av restriktioner samt omfattningen av och innehållet i dem alltid övervägs mycket noggrant. Mer omfattande och långtgående restriktioner än vad som verkligen bedöms vara nödvändigt och proportionerligt för att motverka smittspridning måste undvikas. Och på motsvarande sätt som det måste ske en noggrann avvägning av behovet av införande av olika restriktioner är det av stor vikt att de också bedöms, omprövas löpande och när så är möjligt avskaffas.

Så snart regler som på olika sätt begränsar eller hindrar verksamheterna inte längre kan motiveras måste de också upphävas helt.

Deltagartaken vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

I promemorian föreslås att deltagartaken i begränsningsförordningen från och med den 1 juli 2021 justeras uppåt så att deltagarantalet inte får överstiga 50 om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus, 300 om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus och deltagarna anvisas en sittplats, 600 om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus och deltagarna anvisas en sittplats. Vid idrottstävlingar utomhus i form av motionslopp eller liknande föreslås att antalet idrottsutövare som samtidigt deltar sammanlagt får uppgå till högst 900.

Visita välkomnar de föreslagna höjningarna av deltagartaken. Vi välkomnar även förslaget att det genom att dela in lokaler, områden och utrymmen i sektioner ska vara tillåtet med fler deltagare än vad deltagartaken annars medger för en och samma sammankomst eller tillställning, dvs. att deltagartaken ska gälla för varje sektion.

Beträffande bl.a. stadigvarande tivolinöjen och platser för fritids- och kulturverksamhet – som inte omfattas av begränsningsförordningens deltagartak –

föreslås inte några förändringar i promemorian. Visita vill dock erinra om vikten av att de begränsningar som Folkhälsomyndigheten infört – i Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:2) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 – om bl.a. beräkning av maxantalet besökare lättas snarast möjligt.

Det är också av största vikt att ytterligare lättnader som ger reella möjligheter för bl.a. nattklubbar att anordna offentlig tillställning i form av dans sker snarast.

Mässor

Visita välkomnar förslaget att mässor inte ska omfattas av deltagartaken för offentliga tillställningar och att regleringen i stället anpassas efter mässors förutsättningar att bedriva smittskyddsäker verksamhet.

Avskaffande av deltagartaken i nivå 1

I promemorian ges förslaget att i det som benämns nivå 1 i regeringens plan helt ta bort de fasta deltagartaken för samtliga allmänna sammankomster och offentliga tillställningar liksom för platser för privata sammankomster. Socialdepartementet bedömer att nivå 1 inträder i september 2021.

Avskaffandet av de aktuella deltagartaken bör enligt Visitas uppfattning genomföras så snart det ur smittspridningssynpunkt bedöms vara möjligt, dvs. september månad får inte avvaktas om avskaffandet bedöms kunna ske dessförinnan. Det är för många verksamheter av mycket stor vikt att lättnaderna sker snarast.

Fortsatta begränsningar måste åtföljas av direkt stöd till företagen

Visita vill återigen framhålla att det redan nu föreligger ett mycket stort och akut behov av att förlänga, förbättra och utöka olika statliga stödåtgärder för företagen i besöksnäringen, för att stötta dem igenom krisen och rädda arbetstillfällena. Om begränsningar av verksamheter fortsatt sker genom bibehållande av restriktioner av olika slag – även om vissa lättnader sker – kommer det att ytterligare drabba dessa enormt hårt. Det är då också ofrånkomligt att de redan drabbade företagen i än högre grad kommer att behöva ännu mer omfattande, förbättrat och förlängt ekonomiskt stöd.

De stödåtgärder som hittills har införts har haft uppenbart svårt att nå ut till många företag i besöksnäringen i tillräcklig omfattning och efter att olika typer av restriktioner det senaste halvåret införts eller skärpts ytterligare är läget än mer akut. Tiotusentals jobb för inte minst unga och utlandsfödda har redan gått förlorade i kölvattnet av hur restriktionerna slår mot besöksnäringen.

Det är – för att rädda jobb och företag från ytterligare förödande konsekvenser – helt nödvändigt att ett stödsystem ersätter den typ av begränsningar som i detta sammanhang är aktuella.

Företagen har nu levt med begränsningar i rätten att hålla sina verksamheter öppna och att bedriva dem på ett normalt sätt under mer än 15 månaders tid. Då dessa näringsförbud bygger på beslut från staten behöver självklart staten kompensera företagen fullt ut för det intäktsbortfall som förbudet att hålla serveringsställena öppna för förtäring på stället har medfört. Det behöver omgående införas ett direkt stöd till företagen där dessa ges 100 procents ersättning för de intäktsbortfall som skett till följd av restriktionerna. Ett sådant stöd bör gälla retroaktivt, börja betalas ut omgående och finnas kvar under hela den period då olika begränsningar gäller.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist